

Тақриз

ба автореферати диссертасия Лолаев Саймумин Шералиевич дар мавзуи: «Таҳқиқи раванди хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 02.00.04- химияи физики

Солҳои охир талабот ба силитсийе, ки дар таркиби он микдори гашҳо (хусусан алюминий ва калтсий) кам аст, зиёд шудаистодааст, چунки мавҷудияти гашҳои элементҳои бегона дар таркиби силитсий сифати ашёҳои аз он тайёршударо паст мекунад. Барои ин лозим мешавад, ки маводи дар истеҳсоли силитсий истифодашаванда сифати баланд дошта бошанд.

Ҷӣ хеле аз маълумотҳои мавҷуда аён мегардад, яке аз маҳсулоти асосӣ барои ҳосилкунии силитсий дараҷаи тозагиаш баланд тетрахlorиди силитсий аст. Барои ҳосилкунии тетрахlorиди силитсий бештар усулҳои гидрохлоронии силитсийи кристаллӣ (техникий) дар ҳарорати 1273 К, бо хлори озод хлорондани омехтаи ангишт ва қуми квартсӣ дар ҳароратҳои 600-700°C, барқароркуни гидрогении трихлорсилан ва дихлорсилан, хлорондани ферросилитсий дар гудоҳтаи хlorиди натрий ва ё омехтаи NaCl ва KCl дар ҳароратҳои 923-1173 К истифода бурда мешавад.

Масъалаҳои мавриди омузиш қарор додашуда, ки аз онҳо хулосаҳои зарурӣ ва мувоғиқ бароварда шудааст, инҳоянд: таҳқиқи систематикӣ оид ба омузиши раванди хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон бо истифодаи автоклавҳо, бартарии хлоронии автоклавӣ нисбат ба усулҳои дигари хлоронӣ; омузиши ба таъсири ҳарорат, вақти хлоронӣ, массаи силитсий ва чорхlorиди карбон ба раванди хлоронии силитсий; таъсири тозакунии чорхlorиди карбон бо усули конденсатсияи буғҳои сер дар ҳарорати муқаррарӣ; вобастагии тағйирёбии фишор ва ҳарорати доҳили камераи реаксионии автоклав ба раванди хлоронӣ; таҳқиқи таркиби маҳсулоти раванди мазкур бо усулҳои рентгенографӣ ва микроскопияи

электронӣ ва ҳисобҳо оид ба асоснокнамоии термодинамики раванди хлоронии силитсий бо чорхlorиди карбон.

Мехоҳам имконпазирӣ ҳалли як масъаларо дар ин кор равшан намоям. Дар саҳифаи 18-и автореферат кайд гардидааст: “Барои таҳқики ҳолати мувозинати кимиёй омилҳои таъсиррасони термодинамикий, ба монанди фишор, ҳарорат ва концентратсияи моддаҳои реаксионӣ истифода мешаванд.” Маълум аст, ки реаксияи асосии дар автоклав гузаранда гетерогенӣ мебошад. Таъсири гетерогеният ба равиши реаксия нишон дода нашудааст.

Аз таҳлили автореферати диссертатсияи Лолаев С.Ш. метавон ҳулоса кард, ки бо мазмуну муҳтаво, масъалагузорӣ, муҳокимарониҳои муфассал ва ҳулосабарориҳои амиқу дақиқин кори илмӣ мантакан пурра анҷомёфта мебошад. Мақолаҳо ва маводҳои дигари и илмии чопнамудаи муҳакқик мазмун ва муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос мекунад. Автореферати диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестационии назди Президента Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобғӯ аст. Аз ин рӯ, Лолаев Саймумин Шералиевич барои дарёфти дарачаи илмии номзади илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 02.00.04-химияи физикий сазовор мебошад.

Тақриздиҳанда: н.и.х., профессори
кафедраи химияи Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Ш. Шоҳтемур

Идрисов.Т.Ч.

Имзои Идрисов Т.Ч.-ро тасдиқ мекунам
Сардори шубай таъминоти ҳуқуқӣ ва
кадрҳои Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Ш. Шоҳтемур

Абдуҳалимзода Н. А.